

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
daljnim naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10—, za in-
stevstvo D 18—, dostavljen na doma
D 11—, na izkanišce D 10—.

Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon internurb. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičovi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. SHS poštnoštečkovni račun št. 11-787.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, sreda 3. maja 1922.

Številka: 100.

Vsemu prebivalstvu mariborske oblasti!

Novoizvoljeni izvrševalni odbor
Demokratske organizacije za maribor-
sko volilno krožje se je na svoji prvi
seji 20. aprila posvetoval o stališču, ki
ga treba zavzeti k razdelitvi državne-
ga ozemlja v smislu zakona z dne 26.
aprila 1922 in stopa pred javnost s sle-
dečim

manifestom:

Omejitev upravnih pokrajin in v zvezi z njo ustanovitev mariborske oblasti je zgodovinsko važna stvar, ki lahko pomeni največji gospodarski napredek za prizadeto prebivalstvo, ako se bode ljudstvo pametno poslužilo danega vpliva na javno upravo in ako bode samoupravno delovanje mariborske oblasti kakor tudi okrajev odgovarjalo zakonu in prvim potrebam teh krajev. Vidovdanska ustava države je šele s to razdelitvijo v veliki meri postala izvir ljudskih pravic, pravic namreč, da ljudstvo samo odločuje o svojih potrebah.

Da bodo oblastine in okrajne samouprave mogle biti pravi blagoslov za narod, mora iz njih biti, kakor odgovarja tudi volji narodne skupščine v naprej izključena strankarska politika. Za veliko splošno politiko je dovolj prilike v narodni skupščini celega naroda v Beogradu. Zato se morajo odločno zavrniti oni glasovi v naši zaalepljeni javnosti, ki oblastne samouprave, kakor jo imamo zastamčeno tudi za mariborsko oblast, že v naprej v nič devajo in zahtevajo revizijo ali spremembo ustave v avtonomističnem smislu. Kaka sprememba sedanje razdelitve tudi za nas seveda ni izključena stvar in je že po zakonu v zadostni meri po volji okrajev samih mogoča in bomo resnično potrebo te vrste tudi mi vedno upoštevali. S tem pa niti za eno sekundo ni treba zavleči delovanja novih samouprav, kakor so zdaj z zakonom onejene. Če bode treba eden ali drugi okraj pridjati k sosedni oblasti ali ga pa od nje k mariborski oblasti pridjati, dalo se bode to izpeljati, ako tako sklene okrajna oblast, h kateri želi okraj priti, kar bode vlada gotovo rada upoštevala, če so dani stvarni vzroki. Začasno je pa prav, da se samoupravna zastopstva kar najprej izvolijo in začnejo svoje delo.

Izvrševalni odbor podpisane organizacije vidi svojo dolžnost v tem, da stori vse, kar more, da se mariborska oblast in oblastna skupščina oživi kar najprej in da se v njej dobro počutijo zlasti novi okraji, ki so prej bili od nas odrezani, zlasti koroški okraj in prekmurski in merdijumski okraji, dokler bodo slednji želeli v zvezi z mariborsko oblastjo delovati. Vzbuditi moramo pri celem narodu te oblasti čut skupnosti narodnih in gospodarskih interesov in voljo, stvarno delovati za napredek celote in vseh njenih delov. Tega cilja se ne bode doseglo z medsebojnim bojem političnih strank in razredov. Dolžnost vseh pristavev stvarnega napredka je torej vnaprej vzbuditi zanimanje in voljo najznačajnejših in najposposbnejših mož vseh teh krajev, da se pripravi zdrav načrt delovanja samouprav in da bodo izvoljeni v skupščine in odbore pravi rodoljubi in dobri gospodarji. Gospodarski krogi in sicer kmetje, obrtniki in trgovci, pa tudi delavci in konzumenti imajo polno pravico, da pridejo do besede, izključiti pa se morajo oni, ki bi hoteli špekulirati na račun okrajev za sebe.

Celo prebivalstvo mora najprej ve-
deti, da bode samouprava nalagala ce-
loti tudi bremena, ki se pa morajo
obestonsko izkoristiti v interesu ce-

lote. Kmet bode kakor obrtnik in trgovec imel korist od pametnih naprav, cest, bolnic, kulturnih ustanov. Stanovski interesi bodo varovani, ako ima vsakdo zajamčeno polno svobodo poštenega dela v njegovem poklicu in ako se bodo zavarovali vsi pred krivičnim izkoriščanjem in trpljenjem. Zato naj pridejo iz vseh stanov najsposobnejši in najznačajnejši zastopniki v skupščine. Naj se doseže pravičasnno sporazum vseh, ki so za pozitivno gospodarsko in socialno delo, da ne bodo izvoljeni kot zastopniki ljudje, ki ščuvajo k sovraštvu med kmetom in tržanom in meščanom na eni ter konzumentom, delavcem in intelektualcem na drugi strani.

Podpisana organizacija se bode trudila s svojim časopisjem in poukom v vsaki mogoči obliki, da se bodo zadeve oblasti in okrajev predstavljale v luči stvarnosti in točnosti ter se ne bode tratil dragi čas s praznimi besedami. Podpisani odbor je mnenja, da je zastopstvo javnih interesov mariborskega okrožja danes silno neugodno razdeljeno. Največja, to je klerikalna stranka, je danes v žalostnem razsulu, ki ne more svojih ciljev spraviti v sklad s snotri države in je v strupenem boju z državo. Bitko bode očitno izgubila, a bati se je, da bode stroške plačevalo prebivalstvo. Socialna demokracija kljub dobri volji v danem položaju ne more niti najmanj delati na pozitivnem gospodarskem in socialnem programu. Kmetiška in narodno-socialna stranka kljub pozivom demokratske stranke ne najdeja programa, vrniti se k skupnemu pozitivnemu delu, ki bi bilo danes najnujnejša potreba. Nikdo iz teh krogov danes nima poguma odreči se dirjanju za popularnostjo, ki uničuje vsak up, da se začne veliko stvarno delo. Namesto, da bi množice bile v rokah močnega političnega vodstva in podpirale vodstvo moralno pri velikih narodnih delih, dajo se voditelji komandirati od ulice, ker so preslabi, da bi sledili svoji vesti in pameti.

Izvrševalni odbor demokratske stranke hoče, da kmet, obrtnik in drugi sloji vzamejo javne zadeve svojega okraja v svoje roke, toda morajo to biti moške, ki se dvigajo čez ostale množice s svojo večjo izobrazbo in s svojim velikim značajem. Napovedujemo borbo zaslepljevanju množic. Vpreči hočemo v delo za napredek ljudi z dobro voljo, s sposobnostmi, s sreem ki bi je za blagor skupnosti. Zlasti za blagor vseh slabih in pomoči potrebnih. Enaka pravica za znošno življenje mora biti zajamčena vsem. Verske nestrpnosti naj naš narod ne pozna. V okviru jugoslovanske države naj slovenski kraji živijo in napredujejo po slovenskih običajih, kjer živijo Slovenci, po hrvaških, kjer živijo Hrvati, a tudi sodržavljeni drugih jezikov najdejo naj vsako pomoč, dokler živijo v skladu z interesi države in okraja in spoštujejo narodni značaj naše zemlje. Vsi se pa posvetimo delu za vse višjo kulturo, vse večje blagostanje vseh in vsakterega.

Osnovanje mariborske oblasti in novih samouprav naj bode kamen mejnik v kulturni in nacionalni zgodovini tega prebivalstva. Vsi pristasi in prijatelji demokratske misli so dolžni razviti v to svrhu vso najvišjo energijo in naj sledijo demokratski zastavi.

Izobraževalni odbor mariborskega okrožja pretvarja se danes v oblastno organizacijo. V svesti si velikih nalog ki narod čaka jo v novah razmerah posvetiti hočemo vse svoje sile srečni

Pašić proti Kumanudiju?

ZM Beograd, 2. maja. Kakor znano, je pozvala vlada finančnega ministra dr. Kumanudija, naj pride takoj v Beograd, da podpiše pogodbo z ameriško skupino finančnikov glede posojila. Kakor poročajo tukajšnji listi, se finančni minister temu pozivu ni odzval, ker se pogaja še z neko drugo skupino finančnikov. Radi tega ga je

Izjave dr. Ninčiča.

ZM Beograd, 2. maja. Povodom bivanja ministra za zun. zadeve dr. Ninčića v Beogradu je danas izšla uradna objava, katera vse vesti o nesoglasjih med Ninčićem in vladro radi izvedbe rapallske pogodbe najodložnejše dementira. Poročevalcu zagrebških »Novosti« je izjavil dr. Ninčić včeraj

Genovska konferenca.

Čičerinovo pismo Barthou-ju.

DKU Pariz, 1. maja. Posebni poročevalec »Matina« doznava, da je Čičerin poslal včeraj Barthou-u pismo, v katerem pravi med drugim: Ruska delegacija kategorično izjavlja, da ne vsebuje nemško-ruska pogodba nikakih tajnih političnih ali militarističnih obveznosti, ki bi bile naperjene proti Franciji ali kakemu drugemu narodu. Cilj pogodbe je, vzpostaviti med državama, ki sta se medsebojno vojskovali, zopet prijateljske odnose, ter rešiti vsa sporna vprašanja, kar je gotovo enemu kakor drugemu narodu v korist. Ruska delegacija namerava skleniti še več posebnih pogodb, ki bodo sporazum, o katerem se posvetujejo v Genovi, še bolj izpopolnile. Te pogodbe morajo biti vot k miru. Kar se tiče Francije, je ruska vlada mnenja, da obstajajo med obema državama nedvomno točke, ki bi omogočile in olajšale sklep enake pogodbe. To smernico je ruska vlada v svoji politiki vedno zasledovala, tudi kljub temu, da je Francija tekom zadnjih štirih let kazala napram Rusiji več sovraštva, kakor pa prijateljstva.

Trgovska zborovanja v Celju.

TIP Celje, 1. maja. V soboto, včeraj in danes so se vršila tu važna zborovanja slovenskih trgovcev. V soboto ob pol 1 uri popoldne je bil občni zbor trgovskih zadrug celjskega političnega okraja, na katerem se je sklenila ustanovitev trgovskega gremija za celjski politični okraj (izvzemeš sod. okraj Laško). Ob pol 4. uri pop. se je vršil občni zbor zveze trgovskih gremijev in zadrug Slovenije, na katerem je tajnik dr. Mohorič podal krasno poročilo o uspešnem delovanju zveze. Navzoč je bil za oddelek ministristva trgovine obrtnozadružni nadzornik g. Založnik, za trgovsko-obrtno zbornico dr. Ples. Vršila se je obsežna debata o tesnejših stikih zvez z zadrugami potom predavanj zveznega tajnika; sklenila se je zahteva, da ostane ohranjen o še zana-prej trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani kot skupni zavarovalni zavod za vse trgovske uslužbenice v Sloveniji; dalje protestna resolucija zoper obligatorično neugodno zavarovanje uslužbenecv; zahteva se takojšnje izdajanje pravilnika k zakonu

dovršitvi velikih lokalnih nalog solidarno z ostalimi demokratskimi organizacijami Slovenije in Jugoslavije. Nadejamo se, da bode narod sledil našemu klicu in da se bode zbralo pod zastavo pozitivnega dela za narod vse, kar je danes še raztreseno in zaslep-

Izvrševalni odbor Jugoslovenske demokratske stranke za mariborsko
volilno okrožje.

vlada vnovič pozvala, naj se takoj vr-
ne v Beograd. Govori se, da je mini-
strski predsednik Pašić radi postopa-
nja finančnega ministra dr. Kumanu-
dija zelo razburjen ter da se je obrnil
na demokratski klub z zahtevo, naj
nominira za finančnega ministra ka-
ko drugo osebo.

pred povratkom v Genovo, da se bo v vprašanju priznanja Rusije naša vlada priključila stališču Francije. Isto bodo storili drugi člani Male antante. Z dr. Ninčičem je odpotoval v Genovo dr. Rybar kot ekspert za vprašanja, ki so se svoj čas obravnavala v Portorožu.

Sklep politične podkomisije.

DKU Genova, 1. maja Končno besedilo na današnji popoldanski seji politične podkomisije sprejerega člana G. se glasi: Ne da bi se prejudicirala pravica, ki jo ima Rusija v smislu kantskih sklepov, da sme v notranjosti svoje države tako urediti lastninsko razmerje, kakor kakor se ji zdi prav in dati onemu sistemu prednost, kateri je po njenem naziranju najboljši, priznava Rusija v smislu citiranih sklepov, da je dolžna poravnati, povrniti ali obnoviti imetje tujih državljanov kakor tudi poplačati škodo, ki so jo tuji državljani trpeli vsled zaplembe ali sekvestracij.

Memorandum Rusiji bo izročen
2. maja.

DKU Genova, 1. maja. Memorandum Rusiji bo dostavljen ruskim zastopnikom na seji podkomisije, ki se vrši jutri ob 4. uri. Rusom se ne bo stavil noben določen rok za sprejem memorandumov.

o pobijanju draginje; sklenilo se je zgraditi poslopje za trgovsko akademijo v Ljubljani. Prihodnji občni zbor se vrši 1923 v Ljubljani.

Zvečer se je vršil v zgornjih prostorih Narodnega doma krasno obiskani koncert mariborske vojaške godbe.

Včera j ob pol 9. ure dop. se je ob polno nabiti dvorani Narodnega doma vršil **III. vseslovenski trgovski shod**. Zborovalce je pozdravil v imenu celjskega mesta župan g. dr. Juro Hrašovec, v imenu celjskega trgovstva g. R. Stermecki. Predsedoval je g. Jelačin iz Ljubljane. Za oddelek ministrstva trgovine je bil navzoč g. dr. Pfeifer, za finančno delegacijo g. svetnik Sedlar, za trgovsko-obrtno zbornico g. dr. Ples. Temeljite in strogo stvarne referate so podali gg.: ravnatelj Lešničar o valutnem vprašanju, tajnik dr. Mohorič o prometnih vprašanjih, zlasti o poštnem in železniškem prometu, ravnatelj Marinček o organizaciji trgovskih zvez. V obširni debati se je razpravljalo o mnogih aktualnih gospodarskih vprašanjih.

ljeno. Mi, ki smo mnogokrat morali čuti sumničenja, da nimamo smisla za ožje domače potrebe kraja, kličemo Vas k trdni organizaciji za srečno borbo za velike lokalne interese, ker bomo s tem služili najbolj tudi celemu narodu in celi državi!

Italijani in sporazum z Jugoslavijo.

Rapalska pogajanja so zopet sprožila vprašanje, kako bi se naj izboljšali odnosi med obema državama. Sporazum je potreben; tega se zavedajo i državniki i širja javnost tako pri nas kakor v Italiji. Ne gre za kak dalekosežen sporazum, ki bi do temelja izpremenil odnose med obema državama; tak sporazum je zelo negotov, vsekakor pa še v pravljici daljavi. Gre za praktičen sporazum med dvema sosedoma, ki sta tako navezana drug na drugega, da je v interesu obeh, če se nasprotja ugledajo in če postaneta poštena, lojalna sosedata. Kako pa doseči sporazum, je seveda zelo težko vprašanje. Kdorkoli ga začne reševati, pristopi k njemu z nekakimi predsodki in nezaupanjem. Manjka tudi doslednosti in resnosti. Če se sklene med dvema državama pravnoveljavna pogodba, tedaj jo je treba izvršiti naravnost in brez ovinkov. Kdor se izogiblje, baranta ali slepomiši, nima poštenje volje in ne zasluži zaupanja. Italijanski državniki radi naglašajo, da so za sporazum z Jugoslovenci, a da Jugoslovenci tega sporazuma ne marajo. Toda vsaki tujec, ki sicer ni poučen o podrobnostih italijansko-jugoslovenskega spora, bo najprej vprašal, ali obstajajo pogodbe in kako se te pogodbe izvršujejo. Ko bo slišal, da so Jugoslovenci za striktno izvršitev rapalske pogodbe, medtem ko Italija činea semintja in se hoče izogniti svojim dolžnostim, bo moral reči: Krivda je na italijanski strani, tembolj, ker je Italija močnejša in starejša država. Da se Italija te krivde ne zaveda, to je pripisati predvsem na rovaš italijanskemu mentalitetu, ki ni sposoben presojati situacije in reševati vprašanj hladno in trezno; dalje nepoučenosti in nekritičnosti, ki vlada v Italiji o vprašanjih, tičeših se Jugoslovij in Jugoslovenov. Italija pa se tudi — morda nehote — zaveda, da ima na sebi težak, neodpušljiv greh nasproti nam. Čuti, da je bilo njeno postopanje od londonske pogodbe dalje tako enostransko in sebično, da je že davno izgubila pri Jugoslovenih zaupanje in moralni kredit. Zato se Italija brutalno poslužuje pravice močnejšega in skuša vbiti v glavo, da je Jugoslavija neenakopraven, manjvreden kontrahent. S tem pa se seveda lovi v lastnih zanjkah.

Pred par dnevi se je oglašil v Zagreber Tagblattu italijanski publicist Giuseppe Prezzolini, ki se mnogo trudi za sporazum med Jugoslovenci in Italijani. Prezzolini ima istotako svoje predsodke, vendar pa mu je treba priznati, da ima več poštene volje nego drugi njegovi rojaki in da se skuša ugledati v bistvo italijansko-jugoslovenskega spora.

K današnjemu koncertu.

Danes v sredo dirigira v Götzovi dvorani gospod koncertni mojster Val. Nikolajevič Cibulevskij simfonični koncert, ki obsega Čajkovskega, Glazunova in Rimski-Korsakova. V boljše razumevanje objavljamo nekoliko podatkov o programu.

Peter Iljič Čajkovskij se je rodil 7. maja 1840 v Votkinskem (Vjatska gubernija) in umrl na koleri v Petrogradu 6. novembra 1893. Čajkovskij je prej dovršil pravno fakulteto ter vstopil na to v državno službo pri finančnem ministertvu v Petrogradu. Na prigovarjanje svojega očeta, ki sicer ni bil muzikaličen in prijatelj, mladega pesnika Apuhtina, ki je prvi odkril v njem muzikaličen talent, se je takoj zopet odpovedal službi in se z vso vno oprijel gasbenega študija. S 23. letom se je torej šele posvetil popolnoma glasbi ter vstopil na konzervatorij v Petrogradu. Takoj po drugem letu je bil nagrajen za neko kompozicijo »Na veselje« ter bil pozvan od Nikolaja Rubinsteinova na moskovski konzervatorij. Njegov napredek je zelo pospešilo prijateljstvo z Laročom, glasbenim kritikom v Petrogradu in obenem njegovim součencem na istem zavodu. Laroč ga je bodril ter mu posvetil pozneje tudi več spisov. Čajkovskij je prava glasbena

Če pride do uradnega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo, ali bo trajen, če ga ne spremlja tudi javno mnenje, — vprašanje g. Prezzolini in sklepa, da je treba javno mnenje temeljito preorientirati. A še v isti sapi pokaže Prezzolini svojo slabost, ko trdi, da je v Jugoslaviji manj razpoloženja za jasno in pošteno izvršitev rapalske pogodbe kakor pa v Italiji. V Italiji da je skupina, četudi ne velika — odgovornih in merodajnih politikov, ki se ne izneverijo stvari, ki so jo izpoznali za dobro tudi za Italijo. V Jugoslaviji pa da ni nobene take skupine. To mnenje je očitvidno enostransko in tendenciozno. Nikdar se ne sme pozabiti, da smo mi fizično slabši kontrahent in da smo bili mnogo bolj prizadeti nego Italijani. Italijani niso izgubili niti enega italijanskega mesta, mi smo pa izgubili cele dežele s pol milijona naših rojakov. Zato bi bilo oportuno, če bi Italijani pokazali vsaj svoje kavalirstvo in priznali, da pri ureditvi medsebojnih odnosov ne sme biti merodajno samo to, kar je Italiji za dobro.

Prezzolini sodi, da je eden najglobljejših vzrokov nesoglasij med Italijo in Jugoslavijo vsakodnevno zastrupljanje javnega mnenja s strani časopisja obeh dežel. Razblijna se vsak, neprijetni, četudi neznatni dogodek. Poročila so pretirana, njihovi nadpisi kričeči, a podrobnosti čisto spačene. Zlo je tudi v tem, da poročila le redkokdaj prihajajo naravnost, marveč iz nezanesljivih virov, celo z Dunaja. V večjih mestih Jugoslavije bi se morali ustanoviti dopisni uradi, ki bi pošiljali zanesljiva obvestila, kar bi dobro služilo tudi italijanskim trgovcem. Ne na eni ne na drugi strani ne morejo živeti sedaj v kraljestvu resničnosti. Tudi medsebojni obiski bi veliko koristili. Tu pripoveduje Prezzolini, kako presečen je bil neki italijanski nacionalistični novinar, ko je videl, da si moški v Jugoslaviji ne mažejo brade z lojem, da ne jedo Italijanov za zajutrek in kosilo, da marveč mnogi govorijo tudi italijanski jezik, živijo v mirnem razvoju, imajo bogato trgovino in obdelujejo najlepše polje. Neki drugi novinar pa se je uveril, da na razpad Jugoslavije ni misliti kljub vsem težkočam med Srbi in Hrvati. Prezzolini toplo priporoča izmenjavo medsebojnih vtisov. H koncu omenja, da bo rimski zavod za vzhodno Evropo mnogo pripomogel k zblizanju. Tako namerava izdati veliko monografijo o Jugoslaviji, edino delo te vrste v Italiji. Zavzema se tudi za to, da bi se Jeronimov zavod v Rimu vrnili Slovanom. Prezzolini zaključuje, da se mora italijanska javnost odločiti: ali hoče pošten sporazum z Jugoslovenci, a ta ne sme ostati samo pri besedah, temveč se mora pokazati v konsekvantnih dejanjih, ali pa hoče ločitev in vojno v kratkem času.

Prezzolinijevo delo za sporazum je

natura, nagnjena bolj k liriki; ob enem pa je tudi velik slavjanofil, zato pa preveč njegove skladbe poleg momentov deklishe nežnosti in milobe tudi nacionalna moč in junaštvo. Izraz te njegove duše nam podajata ravno obe točki današnjega koncerta.

Aleksander Konstantinovič Glazunov, rojen 10. avgusta 1865 v Petrogradu, sin knjižničara, je bil učenec Rimski-Korsakova za kompozicijo, ki jo je naučil in predelal v kratki dobi pol drugega leta. S 16. letom je kot srednješolec zložil prvo svojo skladbo, ki je bila leta 1884 v Weimarju pred Lisztom igrana z velikanskim uspehom. Od leta 1899 do 1912 je bil profesor in pozneje ravnatelj na konzervatoriju v Petrogradu. Poleg Rimski-Korsakova je Glazunov gotovo eden od najboljših in najodličnejših ruskih skladateljev zadnjega časa. Slovita je opera »Knez Igor« od Borodina, ki jo je dovršil Rimski-Korsakov. Overturo je pisal na pamet in jo tudi instrumentalno. Njegove skladbe se tiskajo v Nemčiji pri glasbenem založniku Belajeff v Leipzigu. Ena njegovih najboljših skladb za večji orkester je tudi današnji »Stenka Razin«.

Nikolaj Andrejevič Rimski-Korsakov rojen 18. marca 1844 v Tihvinu (gubernija Novgorod) umrl 21. junija 1908 v Petrogradu, je bil spočetka mornariški oficir. Leta 1873. se je odpovedal službi ter je bil imenovan za

pač redek poskus, da Italijan Italijanom odpre oči in jim pokaže Jugoslavijo v nekoliko resnejši luči. Izgleda pa, da je italijanski mentalitet vendar le prenesrečno ustvarjen, da bi se dal pridobiti za dobre odnose z Jugoslavijo. Morda je to predsodek, a zadovoljni bi bili, če bi ne bilo na italijanski strani le še več in težjih predsodkov o nas Jugoslovenih.

Dnevna kronika.

— Vprašanje invalidnih domov v mariborski oblasti je sedaj rešeno na ta način, da ostane invalidski dom v Celju, opusti se pa invalidski dom v Rog. Slatini.

— Rudarska in gozdarska akademija. V vladi se razpravlja načrt o ustanovitvi rudarske akademije v Celju in gozdarske akademije v Mariboru.

— Ustanovni občni zbor Jugoslov. akad. društva »Triglava«, podružnica Ljubljana, se vrši v nedeljo dne 7. maja ob 10. uri v zbornici univerze v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. otvoritev, 2. poročilo pripravljalnega odbora; 3. referat o zgodovini in delovanju »Triglava«; 4. čitanje in odobrenje pravil; 5. volitev odbora; 6. služajnosti. Gg. starejšine so vljudo vabljeni. — Pripravljalni odbor.

— Škof Aksamović predava v Beogradu. V prostorih Narodne skupščine v Beogradu bo prihodnje dni predaval djakovski škof Aksamović o delovanju škofa Strossmajerja s knezom Aleksandrom Karagorgjevičem za ujedinjenje vseh Jugoslovanov.

— Naknadno zatrosarinjenje žganja, skuhanega trošarine prosto za domačo potrebo. Kdor mora oddati izvesten del žganja, ki ga je skuhal trošarine prosto za domačo potrebo, lastniku žgalne priprave kot plačilo zato, ker mu je posodil kotel, mora po določilih točke 78. čl. 116 trošarinskega pravilnika predhodno prijaviti pri pristojnem oddelku finančne kontrole in plačati odpadačo trošarino. Prijava se mora vložiti pisмено (na navadnem papirju). V njej je navesti, koliko litrov žganja se bo lastniku žgalne priprave oddalo. Izrečno se poudarja, da mora vložiti prijavo in plačati trošarino tisti, ki je žganje proizvedel in oddal, in ne oni, komur se je žganje oddalo. Ker se mora vložiti prijava in vplačati trošarina vnaprej, ko se še ne ve, kolika bo dejanska jakost izdelanega žganja, se vzame po odredbi generalne direkcije posrednih davkov za podlago odmere trošarine povprečna jakost žganja s 25%. Za vsak liter žganja, ki se da lastniku žgalne priprave kot plačilo za posoditev kotla, se plača torej ne glede na dejansko alkoholnost oddanega žganja do 31. maja 1922 do 3 Din. 75 para, a izza 1. junija 1922. po

rice. Poleg Glinke je Rimski-Korsakov eden najboljših in najznamenitejših skladateljev glede na instrumentacijo. Na svojem pomorskem potovanju je zložil prvo simfonijo, ki je bila obenem tudi prva ruska simfonija, s katero je leta 1865. vzbudil največjo senzacijo. V svojih skladbah se je držal bolj programatične glasbe kot pa strogih predpisov klasične simfonije. Njegova harmonija je skozinsko originalna in sveža bodisi v kompliciranih kromatičnih enharmoničnih motivih ali v mejah starih cerkvenih spevov; njegove skladbe so sicer jako malo melodične, zato pa mojstersko izdelane in v njih se čuti ruska duša in rusko življenje. Rimski-Korsakov je zapustil mnogo skladb bodisi opernih, simfoničnih kakor tudi kantat, zborov itd. Jako težka in zelo lepa je današnja njegova simfonična slika po ruskih cerkvenih spevih »Svetli prazniki«.

V naslednjem podamo opis posameznih točk sporeda.

P. I. Čajkovskij: »Slavjanska korčnica« simfonična slika. Čajkovskij izraža v tej sliki težki jarem, ki so ga občutili Jugoslovenci od 1877-78. pod Turki ter prošnjo le teh do Velike Rusije, ki naj se jih umili in osvobodi. Rusija jih usliši in pripori prvo svobodo svojim podjarmljenim bratom Jugoslovenom. Prvi motiv je narodni jugoslovenski, ki izraža bol in prošnjo Rusiji za pomoč, sledi ruski moti v uslišanja, nato je mala borba in koncu-

5 Din. trošarine. Za žganje, ki se je skuhalo trošarine prosto za domačo potrebo, a se potem proda, to določilo ne velja, zato se mora plačati trošarina za to žganje vedno le po dejanski jakosti.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Torek, 2. maja: »Prababica«, Ab. C.
Sreda, 3. maja: zaprto.
Četrtek, 4. maja: »Predana nevesta« Abonnement C.

Petek, 5. maja ob 15.: »Neznani prijatelj.« Dijaška predstava.

Sobota, 6. maja: »Dedni logar.« A.

—o—

Dramatična šola narodnega gledališča. Pouk dramatične šole se vrši danes v torek, dne 2. maja ob 1/2 20. uri (ob 1/2 8. uri zv.).

Mariborske vesti.

Maribor 2. maja 1922.

m 40letnico poroke slavi danes v najozjem rodbinskem krogu podprednik kr. banskega stola v p. g. Ljudovit pl. Raizner s svojo soprogo Marijo roj. Koch. Na to redko obiteljsko slavnost so dospeli v Maribor jubilarov svak šef zdravstvenega odseka kr. zemaljske vlade v p. g. dvorani svetnik dr. Reichwein, jubilarov brat g. odjelni svetnik Ivan pl. Raizner z gospo soprogo. Jubilantu, ki je znan zlasti v naših šahovskih krogih, čestitamo!

m Ob slavlju krsta Majde Ivančič, hčerke solastnika »Jadrana«, so darovali povabljeni za gladojoče v Rusiji znesek 500 Dinarjev. Lep vzgled, ki ga uredništvo posebej podčrtava. Denar je odboru na razpolago v uredništvu.

m Svečana otvoritev ambulatorija PTL se glasom sklena preloži na dne 14. maja t. l., ker bodo šele do tega časa dovršena v velikem obsegu podvzeta adaptacijska dela.

m Članicam Mariborskega slov. ženskega društva. V sredo 3. t. m. se vrši ob 8. uri pop. v mali dvorani Narodna važna seja glede zbirke v korist otroške bolnice v Mariboru. Vabimo vse članice, da se soje zanesljivo udeležijo. Odbor.

m Za mariborsko narodno gledališče je ministrski svet dovolil izredno podporo v znesku 80.000 dinarjev.

m Slovensko lovsko društvo, podružnica v Mariboru vabi vse članice na sestanek, ki se vrši v sredo dne 3. maja t. l. v »Hotel Union« ob 20 uri. Predmet: Družba lovov, ki se prične 8. maja t. l. Odbor.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

je z impozantnim motivom zmage. A. K. Glazunov: »Stenka Razin«, simfonična poema. Mirna površina Volge. Dolgo časa je bila ruska zemlja okoli nje tiha in zadovoljna, dokler se ni pojavil strašni ataman Stenka Razin. S svojimi divjimi tolpmi se je razkropil po Volginih pokrajinah ter osvajal mesta in vasi. Narodna pesem opisuje njegove pohode:

Priplaval je lahka ladjica
lahka ladjica atamanova,
atamana Stenka Razina.
Vsa ladjica je lepo okinčana,
po kozakih spremljena.
Na njih so jadra svilnata,
a vesla so pozlačena....
Sred ladje svilnat je šotor
in v tem šotoru pisanem
leži sod carskega zlata,
na njem sedi pa krasna deklica,
to atamanova je ljubica.

Perzijska knežinja, ki jo je ujel Stanko Razin kot plen. In dekle se zamisli ter pripoveduje »dobrim mladim« svoj sen:

»Poslušajte me, dobri mladiči,
kako se meni mladi je sanjalo.
le malo spala sem, a mnogo snila.
neprijetna to je sanja bila:
Atamana ustrelili so
s kozaki ječe napolnili so
in jaz sem utonila v Volgi-materi.«

Knežinčina sanja se je uresničila. Stenka je bil obdan s carskimi vojskami.

m Raden mesečni sestanek Sloven-
skega trgovskega društva se vrši danes
v torek zvečer ob 20. uri v Narod-
nem domu.

m Ruski dan. Sestanek mariborskih
dam in gospodičen, ki so obljubile so-
delovanje pri nabiranju darov dne 6-7
maja v svrhu organizacije dela se vr-
ši v četrtek ob 5. uri pop. v dvorani
Ljudske univerze v kazini.

m Akcija za gladujočo Rusijo. Gu-
stino bioskop namerava prirediti v
četrtek, petek, soboto in ponedeljek ob
4. uri v prid gladujoči Rusiji predsta-
vo za šolsko mladino. Film je dober in
vzet iz znanstvenega življenja. V prvi
vrsti kaže lepe prirodopisne slike (živ-
ljenje živali v pragozdu). V ponedeljek
zvečer ob 4.8. in 4.9. uri pa da v isti
namen predstave za odrasle. Vstopni-
na bo samo 1 dinar.

m Trdovraten samomorilec. Nek 23-
letni Josip Marold na Koroški cesti št.
90 so hoče za vsako ceno izseliti iz te
dolne solz. Že večkrat si je hotel kon-
čati življenje, toda vsakokrat so sosed-
je to preprečili. Minulo nedeljo je sku-
šal ponovno odpotovati s tega sveta
ter je spil precejšnjo mero solne kisl-
ne. Ko so sostanovalec zapazili na
njem že znane simptome zastrupljenja,
so poklicali rešilni oddelček, ki je ne-
srečnega prepeljal v bolnico. Tam so
mu želodec zopet očistili, na kar se
lahko že drugi dan zapustil bolnico. —
Izrazil pa se je, da solne kisline ne bo
več pil, ker je res — prekislal!

V sredo dne 3. maja 1922. ob 20. uri
se v Sokolskem domu v Studencih na
splošno željo ponovi igra »Pri belem
konjčku«. Pridite vsi!

Objave.

§ 1. Mariborski bioskop. V torek,
sredo in četrtek se predvaja drugi John
Hagenbeck film »Sam v pragozdu« (hiša
bolesti) v 7. dolgih činih. Ta film z
divjimi zverinami presega vsa dosedanja
dela. Pri vseh predstavah godba.

§ Mestni kino. »Zakladnice Narod-
ne banke«, interesantna in zanimiva pu-
stolovščina v 2. epohah, I. del »Zlo-
činci d. z. o. z.« v 5. činih se predvaja
v torek, sredo in četrtek.

Kultura in umetnost

x Ruski simfonični koncert. Opo-
zarjamo cenj. čitatelje na današnji
podlistek, ki podaja razlago o impo-
nantnih orkestralnih točkah, ki se bo-
do izvajale na današnjem koncertu
ruskega mojstra Val. Cibilevskega v
Götzovi dvorani. Izven sporeda nasto-
pi gosp. Arhipov, baritonist tukajšnje-
ga gledališča, učenec znamenite ljub-
ljanskega opernega peveca gosp. Ro-
manovekega, ki bo pel dve romanci

Ko je spoznal svojo nesrečo je dejal:
»Trideset let sem se sprehal semintja
po materi Volgi, razveseljeval svojo
mladostno dušo in z ničemer nisem na-
gradil nje, hraniteljice. Naj nagradim
mater-Volgo, pa ne s sodom zlata, ne z
dragulji, marveč z onim, ki je lepo, da
mu ni na svetu enakega in ki nam je
ljubše kakor vse drugo, in s temi be-
sedami je vrgel kneginjo v Volgo. —
Divja tolpa mu je zavpila »slavo« in se
z njim vred spustila v zadnji boj s car-
skimi vojskami....

Celo pesnitev preveva motiv »Ej
uhnem...«
N. A. Rimski-Korsakov: »La grande
Pasque russe« (Svetli praznik), simfo-
nična slika.

Tema: Davidov psalm 67: Vzdigne
naj se Bog in razkrope naj se njegovi
sovražniki in beže naj izpred njegovega
obličja, ki ga sovraži! Kakor izgine
dim, naj izginejo; kakor se vosek raz-
topi pri ognju, tako naj poginejo greš-
niki pred obličjem božjim! In Markov
evangelij: »In ko je sobota minila, so
Marija Magdalena in Marija Jakobova
in Saloma kupila dišav, da bi prišle in
mazile Jezusa. In prvi dan po soboti
pridejo zelo zgodaj h grobu, ko je že
izšlo solnce. In so govorile med seboj:

»Ej uhnem...« rabijo mornarji
na Volgi, ko spravljajo barko na suho
potom vrvi, to je toliko kot pri nas
hoop. Pri zlogih ej uh se pripravijo pri-
nem« na »otegnejo vrv vsi na en-
krat.

ruskih skladateljev Gračeninova in
Kamaninova; spremljal ga bo na kla-
virju gosp. Plecity. Sl. občinstvo se
prosi, da pride 5 minut pred osmo uro,
da ne moti izvajanja. Čisti prebitek je
namenjen v dobrodelne svrhe.

x Nova hrvatska knjiga. V založbi
»Književnega juga« v Zagrebu je iz-
šel te dni nov hrvatski roman B. Ma-
šića: »Deda Joksir, narodni posla-
nik, lihvar i predsednik svakojakih
društava za pomoč i humanitarnost.«
Roman stane 18 Din, ter se naroča pri
založbi »Književni Jug«, Zagreb, Gun-
duličeva ul. 29.

x Češki prevodi iz jugoslovenskih
literatur. »N. Listy« poročajo, da se
pripravljajo sledeči prevodi na češči-
no: Niko Bartulović »Kuga« (drama)
v prevodu F. K. Strakaty -A. Mlinar-
ova; Milan Begović, Dunja u kovčegu
(F. K. Strakaty); Ivan Cankar »Moje
življenje« (F. K. Strakaty); Anton
Funtek »Tekma« (F. K. Strakaty);
Janko Kersnik »Agitator« (F. K. Stra-
katy); Milan Senca »Iz kobnih dana«
(Jan Tlustý); Dinko Šimunović »Gjer-
gjan« (Jan Tlustý).

x Dr. Rihard Batka, slavni glasbe-
ni kritik in libretist, je umrl te dni na
Dunaju. Skupno z našim Risto Savi-
nom (Frid. Širca), je sestavil tekst za
opero »Lepa Vida«, katero je uglasbil
R. Savin in ki se je z uspehom pred-
vajala.

Zanimivosti.

Slika beda na Dunaju. — Država brez
himne. — Krvavo srce na grobu. —
Katera dekleta se najlažje može? —
Od mrtvih vstala.

Na »Kärntnerici« na Dunaju se je
te dni pripetil slučaj, ki jasno priča, v
koliki bedi žive posebno nižji sloji na
Dunaju. Pred vhomom hotela »Nadvoj-
voda Karl« se je zgrudila približno
30-letna ženska, oblečena dostojno in
čedno, a že iz obraza se ji je lahko vi-
delo, da je morala v zadnjem času mno-
go trpeti. Ko je prišla k zavesti, je iz-
javila, da že cele tri dni ni ničesar jed-
la. Nesrečnica poteka iz premožne čast-
niške družine. Njen brat je med vojno
padel kot dragonski nadporočnik. Po
vojni je popolnoma osirotela ter se je
dolgo časa preživljala z delom svojih
rok. Bila je v službi kot kuharica, go-
spodinja in tajnica. Povsod je dobila
lepa spričevala. Vsi so jo imeli za
gubila službo in od tedaj je šlo rapid-
no navzdol, dokler ni zabredla v po-
polno bedo. Glad jo je tiral na ulico,
kjer so jo zapustile zadnje moči ter se
je nezavestna zgrudila na tla. Prepe-
ljali so jo v bolnico. To je le eden slu-
čaj, takih nesrečnejšev pa je na Dunaju
še na tisoče.

Kdo nam bo odvalil kamen od grobnega
vhoda? In so se ozrle ter so videle ka-
men odvaljen; bil je namreč silno ve-
lik. In so vstopile v grob in so videle
mladeniča sedečega ob desni, ogrnjene-
ga v belo oblačilo, in so ostrmele. On
pa jim reče: Nikar se ne ustrašite! Je-
zusa iščete Nazarenskega, križanega;
vstal je, ni ga tukaj. Glejte kraj, kamor
so ga bili položili. Toda pojdite povejte
njegovim učencem in Petru, da gre pred
vami v Galilejo; tam ga bodele videli,
kakor vam je rekel. One pa so prišle vun
in so zbežale od groba; kajti trepet in
strah jih je prevzel in niso nikomur ni-
česar povedale; bale so se namreč.

Novica se je razširila po celim svetu
in njegovi sovražniki so bežali pred
njim in izginili kakor dim.

»Rexurexite« pojo angelji v zboru iz
neba. »Resurexite« pojo svečeniki v tem-
plih in nebroj sveč so žarele in trijum-
falno je bilo naznanjeno »Vstajenje Go-
spodovo«.

(Po temi speva v ruski cerkvi...)
P. I. Čajkovskij: »1812. leto«, simfo-
nična slika.

Tema: Napoleon pride po svojih vo-
likih zmagah celo v Rusijo. Prepričan
je, da bo premagal tudi »Belega medve-
da«. Marsiljeza bodri francoske vojake
na končno zmago, ali usoda jim postane
pred Moskvom nemila. Zmagovalna sreča
se nagne na Ruse in požene v beg Na-
poleona z vso njegovo vojsko. Narod po-
je zahvalno pesem Boga za podeljeno
mno srečo.

Človek, ki od prej pozna Nemši-
jo in mentaliteto nemškega naroda, si
pač ne more zamisliti, da je ta nekdanj
vsemogočna država danes brez držav-
ne himne. In vendar je temu tako.
»Deutschland über Alles«, ki je bila
nekdanja himna, je po izgubljeni vojni
romala med staro šaro. »Heil Dir im
Siegeskranz« se s pregnanstvom Vil-
jemom prav nič ne strinja, in tako ni
bilo nobene primerne pesmi več. Po-
zneje so skušali potom razpisati dobiti
kako novo himno, toda brezuspešno.
Najprimernejši se jim je baje zdel
predlog, da proglase za državno him-
no, znano dunajsko »O du lieber Vu-
gustin, alles ist hin!«

Pred kazenskim sodiščem v Parizu
se je razpravljalo zadnje dni neki nena-
vaden proces. Neka gospodična Dufaur
je šla na pokopališče, da obišče grob
svoje, dan preje pokopane matere. Pri
tej priliki je zapazila, da leži pod ven-
ci na svežem grobu škaflija in ko je isto
odprla, ji zagledala v njej vsa prestra-
šena krvavo srce. Takoj je pohitela na
policijo. Policijska komisija se je po-
dala na lice mesta in ugotovila, da to
ni človeško srce nego telečje in da so v
srce zabodene tri igle, ovite s človeški-
mi lasmi. Nadaljna preiskava je raz-
tolmačila ves ta misteriozni slučaj. Ne-
ka druga gospodična, Bacand po ime-
nu, se je zatekla k vražarici, da jo
vpraša za svet, kako bi zopet priveza-
la nase svojega nezvestega ljubimca,
ki jo je zapustil. Vražarica je zapu-
čeni svetovala, naj nese na kakš sveži
grob telečje srce, kateremu naj pride-
ne nekaj nezvestnikovih las, srce pa
naj prebode z iglami. In revica je to
storila. Bacandova je obtožena radi
skrupitve groba, toda sodnik jo je
opustil z motivacijo, da je že itak do-
volj kaznovana radi svoje ljubavne
blaznosti.

Na vprašanje, katera dekleta se
najlažje može, odgovarja angleška no-
vinarka Eliza Keith Norris kratko:
ona, ki imajo brate. Bratje znajo voje
za možitev godne sestre najboljšo od-
govoriti. One najboljše vedo, kaj je dru-
gam moškimi prav in kaj ni prav pri
dekletu ter tako najlažje vplivajo na
svoje sestre. Kljub temu pa so bratje
zelo redko direktni posredovalci pri
možitvi svojih sester. Nasprotno se
navadno zelo upirajo. S tem pa le še
podžigajo ljubezen izvoljenega, ki si
hoče ljubljeno dekle na vsak način
priboriti. V družini, kjer imajo dekle-
ta brate, se dekleta sama od sebe na-
uče in privadijo občevanju z moškimi.
Seveda se omože tudi dekleta brez bra-
tov, toda ta dekleta se morajo poslužiti
v tem »boju« posebnih sredstev, lepote
in veliko spretnosti. Dekle povprečne
zunanosti, ki nima bratov, se težje
poroči, kakor tudi manj lepo dekle, ki
ima brate. Posebno težko pa se omože
»afektirane« lepote, ki se v družbi
moških obnašajo le prisiljeno. S svojo
afektiranostjo hočejo ujeti moža, dose-
žejo pa ravno nasprotno. Moški ljubijo
na ženski prirodno, neprisiljeno, afek-
tiranost vzbuja le nezaupanje. Najlaž-
je pa se omoži dekle, ki ima ono »ne-
kaj«, kar se ne da definirati, kar pa za-
pelje vsakega moža. Dekle, ki ima ta
dar božji, je lahko brez skrbi za moža,
in če bi bil na svetu le eden samec,
ona bi ga dobila!

Svetopisemski Babilon je še za da-
našnje vernike vedno pravecati čudež,
četudi imamo danes več takih Babilo-
nov. Eden izmed teh je mesto New-
york. Glasom ljudskega štetja l. 1920
je štel Newyork 5,352.000 prebivalcev.
Od teh je bilo v inozemstvu rojenih
4,295.000, a le 1,161.000 je bilo domači-
nov. Po narodnosti je bilo 994.000 Ru-
sov, 803.000 Italijanov, 603.000 Avstrij-
cev in Madžarov (po narodnosti 12 je-
zikov!) in 593.000 Nemcev. Rusov je
torej bilo v Newyorku več, nego v
Varšavi, a Italijanov več, nego v Na-
pulju. Seveda je bilo tudi mnogo Ircev,
Angležev in še drugih, tako, da se
Newyork po vsej pravici lahko naziva
moderni Babilon.

Iz Londona poročajo, da se je v neki
mali vasi blizu Londona zgodil sledeči
nenavaden slučaj: Neka žena je povila
zdravo moško dete. Tretji dan po poro-
du pa se je njeno zdravje nenadoma
obrnilo na labo, tako, da so morali po-
klicati zdravnika. Pri prihodu zdrav-

nik je bila žena že nezavestna. Pre-
iskal jo je in konstatiral, da je mrtva.
Odšel je domov da izpolni mrtvaški
list. Ravno ko je hotel list izročiti jav-
nemu funkcionarju v podpis, je prihi-
tel za njim nek član družine umrle že-
ne ter mu povedal, da je mrtva zopet
oživela. Odhitel je nazaj in res našel
ženo živo. Poročil je o tem slučaju
zdravniškemu društvu v Londonu ter
pripomnil, da v svoji tridesetletni
praksi še ni doživel takega slučaja le-
targije.

**Darujte za Sklad otroške
bolnice v Mariboru.**

Gospodarstvo.

g O gospodarskem razvoju Jugosla-
vije leta 1921 daje zanimivo sliko sta-
tistika novih ustanov iz leta 1921. Gla-
som te statistike se je ustanovilo v
stari Srbiji 55 novih akcijskih družb s
skupnim premoženjem 133 milijonov
dinarjev. Od teh je 10 denarnih zavo-
dov s 43.5 milijoni, 29 industrijskih in
trgovskih družb s 63.8 milijoni dinar-
jev, eno parobrodno društvo s 7.5 mil.
dinarjev, dve premogokopni družbi s
4.5 milijoni dinarjev in 4 zavarovalne
družbe z 14 milijoni din. Od 55 no-
vih družb jih ima 31 sedež v Beogradu
in sicer 6 denarnih zavodov, 18 indus-
trijskih in trgovskih podjetij, 4 zava-
rovalni zavodi, parobrodno društvo in
dve premogokopni družbi. V Bosni in
Hercegovini se je ustanovilo 28 akcijs-
kih družb s 101.7 milijoni kron in si-
cer 12 denarnih zavodov ter 16 indus-
trijskih in trgovskih podjetij. V Slo-
veniji se je ustanovilo 20 novih podje-
tij s skupno 71.6 milijoni kron. Od teh
so dve banki, 15 industrijskih in trgov-
skih podjetij, dva zavarovalna zavoda
in razen tega še dve zadrugi. V Vojvo-
dini se je ustanovilo z 42 milijoni ka-
pitala dve banki, 11 industrijskih in
trgovskih podjetij ter dve zadrugi. V
Dalmaciji je nastalo 6 novih industrijs-
kih in trgovskih podjetij ter dve ban-
ki s skupnim kapitalom 75.8 milijoni
kron, razen tega pa še parobrodno dru-
štvo s 25 milijoni kron kapitala. Iz
Hrvatske še ni natančnih podatkov,
misli pa se, da ustanovitve na Hrvat-
skem presegajo vse druge pokrajine.

g Muzej mednarodne trgovine in in-
dustrije v Beogradu namerava na dan
poroke našega kralja otvoriti razstavo
trgovskih in industrijskih izdelkov ter
poziva vse interesente, da nemudoma
prijavijo svoje sodelovanje z označbo
vrste in količine vzorcev. Razstava se
spremeni kasneje v stalno inštitucijo.
Muzej hoče tudi otvoriti podružnice v
Bukarešti, Sofiji, Carigradu, Atenah
in v Draču.

g Kolekovanje vlog za železniške
reklamacije. Trgovska in obrtniška
zbornica opozarja vse interesente, da
veljajo pri reklamacijskem postopanju
glede pristojbin po naredbi ministr-
stva saobraćaja št. 37,286 z dne 16. no-
vembra 1921 sledeči predpisi: Rekla-
macijske vloge, v katerih se prosi za
povračilo voznine, toda ne za refakci-
je, kakor tudi reklamacije za povra-
čilo škode so proste kolekovine po toč-
ki 1. iz zakona o taksah z dne 27. jun-
ja 1921, izvzameš one slučaje, v katerih
je prošnja neumestna. Pri neumestnih
prošnjah je treba doplačati za koleko-
vino prošnje 2 dinarja, a kolekovino
za rešitev 5 dinarjev. Kolekovine pro-
ste so reklamacijske vloge samo v ko-
likor se nanašajo na prvo reklamacijo.
Vse nadaljnje vloge v isti reklamacij-
ski zadevi so podvržene predpisani kole-
kovini. Razentega se ima v zmislu
zakona o taksah z dne 17. junija 1921
tarifna postavka 33 odbiti od izplača-
ne vsote 1/2% za pobornice. Za cesije
se plača 1/2% dobljene odškodnine. Pol-
nomoči morajo biti kolekovane s kole-
ki 2 dinarjev (člen 15 imenovanega
zakona). Trgovska obvestila in naka-
zila se kolekujejo kakor menice po
lestvici I. Glasom obvestitve ministr-
stva za promet se smatra vsaka ur-
genca kot nadaljna vloga, katera je
podvržena predpisani kolekovini.

g »Vinaria«, delniška družba vino-
gradnikov v Ptuj se je ustanovila na
ustanovnem obnem zboru dne 2. apr-
ila 1922. S tem se je končno izvršila na-
cionalizacija podjetja »Weinbaue-
nossenschaft in Pettau, Genossenschaft
mit unbeschränkter Haftung«. Nova

Delniška družba ima namen, da izvede organizacijo vseh domačih vinogradnikov. Da se ji bo to nedvomno posrečilo, je pokazal že ustanovni občni zbor, na katerem se je zbralo skoraj sto najodločnejših vinogradnikov ptujskega, ormoškega in ljubljanskega okraja. Kot delničarji so pristopili v velikem številu zlasti tudi naši kmetje in s tem pokazali, da imajo razumevanje za skupno delo. Nova delniška družba noče biti navadno spekulativno podjetje, temveč hoče tvoriti zdravo podlago za razvoj vinogradništva, skoraj najvažnejše gospodarske panoge v Sloveniji. V velikih kletah se naj zbira najboljša vino ljubljanskih, ormoških, haloških in drugih slovenskih gor, tu se naj goji umno kletarstvo in se naj domače vino v najboljši obliki spravi na trg. Le potom močne organizacije vinogradnikov bo mogoče pridobiti izvrstnemu vinskemu pridelku še vedno premalo znanih vinorodnih krajev Slovenije veljavno, katero v resnici zasluži. Samo potom te organizacije je mogoče delovati za izvoz našega vina v inozemstvo. Jugoslavija pridelala mnogo več vina, kakor se ga more, in kakor bi se ga smelo porabiti doma. Vino mora postati naš važni izvozni predmet. Ti razlogi so bili merodajni za ustanovitev družbe. Zadruga zveza v Celju ter Hranilno in posojilno društvo v Ptuj ste akcijo iz teh splošnih gospodarskih vidikov krepko podpirali. Delniška glavica znaša začasno samo K 3.000.000, se poviša v kratkem na 5.000.000 ter stopnjama do 10.000.000 K. Na običnem zboru so bili izvoljeni v upravni svet sledeči gospodje: Dr. Bela Štuhec, zdravnik in posestnik v Ptuj (predsednik), Fran Majcen, upravitelj vinogradniških posestev štajerske hranilnice v Podlehniku (podpredsednik), dr. Anton Božič, odvetnik in posestnik v Celju kot zastopnik Zadruga zveze, Lovro Petovar, velp. v Ivanjkoveh. A.

Jurca, veletrgovec v Ptuj, dr. Ivan Fermeve, odvetnik in posestnik v Ptuj, Ignac Vindiš, veletrg. na Bregu pri Ptuj, Jakob Zadavec, velen. v Središču, Ivan Perko, posest. v Ptuj. — V nadzorstvo so se izvolili gosp. dr. Fran Jurtela, odvetnik in načelnik Hranilnega in pos. društva v Ptuj, Janko Lesničar, ravnatelj Zadruga zveze v Celju, Ivan Stendte star., posestnik v Ptuj, Anton Puklavec, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, Jakob Klemenčič, posest. v Središču. Upravni svet in nadzorstvo je vsestransko tako sestavljeno, da smemo upravičeno prerokovati družbi najlepšo bodočnost.

g Vinarsko društvo za mariborski okraj. Na poziv začasnega odbora Pokrajinske zveze Jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo so se zbrali v nedeljo dne 23. aprila t. l. v tukajšnjem Narodnem domu zaupniki vinogradnikov celega okraja, da se posvetujejo o ustanovitvi krajevnega vinarskega društva v okvirju Zveze Jugoslovanskih vinogradnikov. Izvolil se je pripravljalni odbor, kateremu načelujeta kot predsednik veleposestnik g. Ivan Janžekovič iz Lahtersberga in kot podpredsednik g. Franjo Thaler iz Št. Ilje. Odbor se obrača tem potom na vse p. n. vinogradnike mariborskega okraja ter jih vabi, da pristopijo društvu. Imenovalo se bo zaupnike po vseh župnijah, ki bodo zbirali člane ter dajali pojasnila o namenu društva, oziroma organizacije sploh. Končno je odbor sklenil sklicati ustanovni občni zbor društva na nedeljo dne 28. majnika t. l. ob 10. uri predpoldne v Maribor v Gambričovo dvorano, na kar se vinogradniki že sedaj opozarjajo.

g Zadreški velesej se vrši od 3. do 15. junija. Uprava veleseja bo izdala poseben katalog, v katerem bodo po določenem redu uvrščeni vsi razstavljalci. Vsakdo, ki želi inserirati v

tem katalogu, naj se obrne na upravo zagrebškega veleseja. Katalogu, ki bo obsegal nad 500 strani, bo pridejan še poseben adresar. Oficielni špediterji so: »Expediti« in »Skladsko i otpremniško društvo« v Zagrebu. Južna železnica v Zagrebu je dovolila vsem razstavljalcem za prevoz blaga 50% popusta.

g Dobava gumijevih izdelkov. Ravnanje državnih železnic v Subotici razpisuje na dan 10. maja t. l. pismono ofertalno licitacijo glede dobave raznih gumijevih izdelkov. Predmetni oglaš je interesentom v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Izvoz in uvoz klavne živine in sladkorja iz Češkoslovaške. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani opozarja vse interese na novo regulacijo izvoza in uvoza živine in mesa. Pri izvozu in uvozu živine in mesa se mora postopati na sledeči način: Prošnje za dovoljenje uvoza in izvoza živine in mesa morajo biti vložene pri ministrstvu trgovine, oddelek bivšega urada za inostransko trgovino Ministrstva obehod (Urad pro zahranični obchod) (Merkur Praha I. Revolučni tr. 2). Izvoz klavne goveje živine se dovoljuje na podlagi resničnega uvoza klavne živine in obratno, in da ni ne izvoz ne uvoz vezan na kompenzacijo ali kavcijo. Uvoz klavne goveje živine je prost pristojbin, carina pa znaša Kč 180 za kos, pri izvozu se plača 1/2% od zaračunane cene. Pri uvozu klavne živine je treba izpolniti vse veterinarsko-policijske pogoje, natančitev teh pogojev je treba zahtevati pred izvršitvijo uvoza pri poljedelskem ministrstvu. Prošnje morajo biti dopolnjene z vsemi potrebnimi dokazi posebno pa z dokazom, da je importer oziroma izvoznik sam producent, odnosno, da ima obrtno dovoljenje (obrti list) in razen tega upravičenje do trgovine. Pri uvo-

zu mora biti natančno navedena uvozna carinska postaja, kakor tudi naslovna postaja, kam se bode živina uvozila, z opombo, ali je ta postaja zvezana z dovlačno železnico s klavnico, kjer se bode živina klala. Uvoz klavne živine in mesa se dovoljuje radi tega, da se cene mesa na domačem trgu znižajo. Uvoznik mora torej dati zadostno jamstvo, da se bode cenejši nakup živine v tujini pojavil tudi v znižanih cenah mesa v drobni prodaji, kar bo ministrstvo trgovine, kakor tudi prehranjevalno ministrstvo, po svojih organih strogo nadzorovalo. Prošilec, ki ne dajejo tega jamstva, se uvoz sploh ne dovoli. Za izvoz in uvoz sladkorne pese in sladkorja velja sledeča naredba: Po razglasu urada za inozemsko trgovino z dne 21. oktobra 1921. č. 68088, poverjena je bila Čsl. splošnost pro uvoz cukru, spol. s. r. o. v Pragi, dovoljevati do preklica izvoz in uvoz sladkorne pese, sveže, zmlete, pese, sladkorja, sladkornega sirupa, umetne strdi, kondiranega sladkorja, zvezkov in kali. Na prošnjo imenovane družbe se regulira izvoz in uvoz tega blaga na ta način, da bo imenovana družba dajala dovoljenje samo za izvoz sladkorja na debelo in drobno, tako da uvoz vsega blaga kakor tudi izvoz istega, razen sladkorja, v kolikor se še ne nahaja v seznamu blaga, katerega izvoz je prost brez dovoljenja in brez pristojbin, (zmleto, neso, sladkor, ni sirup, kondiran sladkor, umetna strd) bode dovoljeval prehranjevalni odsek ministrstva trgovine, za delokrog bivšega urada za inostransko trgovino. Izvozno dovoljenje za manjšo množino sladkorja do 10 kg daja tudi razen tega, odsek za priloge pri ministrstvu trgovine za delokrog, proja Urad za inozemsko trgovino in se bira pristojbina za vsak kg a Kč 2. Ta odredba je stopila v veljavo dne 20. marca 1922.

Pretrgana pesem

Poljski spisala Eliza Orzeszkowa, prevel Vinko Albič.

(Dalje.)

V tem trenutku je prišel sem od grada po drevoredu, ki se je v velikem sosednjem vrtu cepil na tri strani, visok in lepo zrastel mož živahnega kretanja v domači obleki dragocenega blaga in finega kroja ter z majhnim klobukom na temnopolavih lasih. Pod klobukom se je videl blede nežne, ovalen obraz gladko obrtlihc; zlatorjavi brki so sepečili ozke ustnice, ki so bile nekaj ironskega, nekaj dolgočasnega izraza. Star je moral bit malo čez trideset let; kretanje njegovo je bilo mladostno, spretno, skoro da malomarno. Odkraja je povešal glavo, potem pa je opazoval drevesa ter se čudil njih krasoti. Nepremično so stala v tiem zraku in zlatem sijaju že skoro jesenskega solnca, le tuintam se je svetilo skozi rumeno ali rdeče pobarvano listje. Zdajnjadaj so listi narahlo zašumeli pod nogami šetalca, ki so mu bili koraki čedalje počasnejši. Njegovi pogledi so polzeli preko zelenih sten drevorednih, od rdeče in zlato pretkanih vrhov do debelih debel, katera je ovijal mah kakor zelene krpe čipk.

Mislil si je, da je ta vrt prav čaroben del zemlje, čeprav je majhen in leži v majhnem mestecu. Ali pa mu je morda dušo polnila tista tihoča, katere v velikih mestih ni najti skoro nikdar, na velikih grajskih posestvih pa le poredkoma... morda ga je bil očaral ta globoki molk.

Dolga časa bi ne vzdržal na takem kraju; za kratak čas pa je ta mir učinkoval jako blagodejno. Iz njega je vrelo nekaj blažilnega, kar je vzbujalo tudi nejasne sanje. Človek bi v tej brezglasni tihoči, sredi teh starih dreves rad ugledal idilo... Vse je bilo tu kakor ustvarjeno za to; tu je človek pozabil da je zunaj burno šumel svet, da se življenje brez prestanka vali dalje. Morda pa bi to idilo rad samo videl? Se li ni v njem dvigala želja, da bi se je udeležil dejansko... idile, ki bi bila tako naivna, kakor so pravljice o zaljubljenih pastirjih, tako skrivnostna, kakor so v zeleni goščavi skrita gnezda.

Te sanje niso posebno razorite, svet pretresujoče, ki zopet razpuhte, a za nekaj ur v dnu srca zapuščajo nekaj koprnjenja. Kaj pa je sploh razboritega na svetu? Ljudska množica in vsak posameznik brez izjeme je prožet z ravno toliko brezumnosti kot modrosti; ta primera je celo preoptimistična. V človeškem vrvenju in bitenju se ima modrost proti neumnosti kakor boren odstotek proti celoti. Ravno tako resnica proti prevari.

Ta drevesa in ta tihoča ne varajo nikogar, tudi sami sebe ne. A pokažite mi med ljudmi čudo, ki ne pozna niti pretvarjanja, niti hinavstva, niti prilizovanja, niti ničumnosti. Moški so prilizovalci, ženske kokete, večkrat pa dobiš ti dve lepi lastnosti združeni v enem in istem spolu. Prijateljstvo moža in ljubezen ženske je šala narave, ki zato ljudem kaže ideale, da vse svoje žive dni ostanejo otroci, ki tekajo za metulji.

Toda ne da se vsakdo za zmerom voditi na travnik. Mnogo je takih, katere izkušnja — pa še ne dolgoletna — prepriča, da od ujetega metulja kaj kmalu v roki ostane gnusna mrtvaška vnanost. Ti radi včasih uživajo tihočo in samoto, iz katere diha idila... katero pesniki zlorabljajo. Kajti v resnici ima idila rdeče roke

in v srcu jo magnetno vleče k torbici zaljubljenega pastirja. Tukaj, daleč proč od ljudi, bi bilo vredno čitati Rochefoucaulda, tisega francoskega satirika, ki se je drznil resnici pogledati v obraz. Kako zvesto slika teme, toda resnične strani življenja! V ta drevored mora človek res s sabo jemati Rochefoucaulda, sest pod drevoredom... Ali je tudi kaka klop tu?

Da se prepriča, se li v starem, senčnatem drevoredu nahaja prostor, kjer bi lahko sedel s svojim Rochefoucauld, je dvignil glavo in obstal kakor okamenel. Nekaj korakov pred sabo, prav za plotom, je ugledal na ozki klopi pod bežom sedečo, pridno šivajočo deklico v priprosti, sivo in rožnato pisani katunasti obleki. Rdeča cvetica ji je kakor plamen žarela v črnih lasih; narahlo zviti vozil ji je deloma pokrival čez delo nagnjeni tilnik in spletno belo prog, ki je obdajala vrat na koncu jopičinega ovratnika. Srednje postave, vitka in gibčna, bledega obraza in rdečih ustnic je bila na oči nečrna in obenem sveža.

Naglica, s katero je šivala, je ni ovirala, da bi zdajnjadaj segla po kruh v košarico, stoječo na mizici, ki je bila sestavljena iz dveh debelih, od starosti razpokanih desak. Odgriznila je kosček in jedoč šivala dalje. Kruh je bil črn, zobje, s katerimi ga je grizla, beli in enakomerni kot biseri. Šivala je dve, tri minute, potem pa je roko, na kateri se je svetil naprstnik, zopet izegnila po kruh, ki je vidno postal manjši. Zato pa je rastle delo. Posamezni deli so bili že skoro vsi sešiti. Še enkrat je odgriznila kruha, napravila zopet vrsto ubodov, ki so postajali čedalje hitrejši, dokler ni nazadnje namesto kruha odgriznila nit z belimi zobmi. Sedaj je vstala, s postrani nagnjeno glavo gledala končano delo, in je bila pač prepričana, da je delo dobro opravljeno, kruh okusen in vreme lepo, kajti z ustnic se ji je oglašila vesela valčkova melodija: La, la, la! La, la, la!

Maladi mož je šel nekaj korakov dalje in stopil izza drevja, kjer je skozi veje dalje časa opazoval deklico. Suho listje mu je zašumelo pod nogami. Ona je okrenila obraz, ki je izražal osuplost in iznenadenost. Iz zlatorjavih oči ji je odseval celo strah. Odkar je posečala skrito senčnico, je sedaj prvokrat ugledala šetalca v onem vrtu; prvokrat je opazila, da je imel vrt svoj namen, in kot blisk ji je šinilo v glavo, da bi odšel utegnito biti konec dobrodejnega, vseh skrbi opravečajočega mira. A te misli so se kmalu razpršile, in tudi strah ni trajal dolgo.

Vnanost človeka, ki ga je bila ugledala tako nepričakovano, je delal prijeten vtis. Kazalo je tudi, da mora biti olitkan, vliuden človek, kajti ko se mu je pogled uel z njenim, se je spoštljivo odkril. Sedaj je bilo videti njegovo lepo oblikovano čelo, katero pa je med obrvni podolgem rezala brazgotina. Ta guba je vsled mladostne postave in mladih potez tujčevega obraza takoj vzbujala pozornost, nič manj pa podolgasta oblika in bela koža roke, ki je bila privzdignila klobuk.

Nekaj trenutkov je vidno omahoval in preudarijal; potem pa je s hitrimi, odločnimi koraki stopil k plotu in, še vedno s klobukom v roki rekel zelo vliudno: »Ali vas smem vprašati, kdo stannje v tej lepi hišici?«

(Dalje prihodnjik.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozian.

Lestnik in izdajatelj: Konzorcij »Tabor«. — Tiska: Mariborska tiskarna d. d.

Zahvala.

Podpisani se g. primariju dr. Cerniču za pobro uspelo operacijo, izvedeno pri moji ženi, ter g. dr. Jaegerju za pozorno zdravniško oskrbo najtopleje zahvaljujem.

669

Miloš Herman, posestnik, Pobrežje.

Vesle strojne delavke za izdelovanje nogavic se iščejo za stalno službo. Zasluzek dober. Javiti se je pri tvrdki J. Karničnik, Maribor, Grajski trg 1. 659

Prazno stanovanje dveh sob, kuhinje in pritlikin se išče. Plača najemnino za 2 leti naprej. V nasprotnem slučaju se stanovanje kupi s pohištvom. Posredovalec dobe nagrado. Ponudba je poslati na naslov: J. Karničnik, Maribor, Grajski trg št. 1, za Veselnovič. 669

Proda se: Nov plato voz na peresa, nosilna teža 1500 kg, tovorni voz s lestvicami, ročni plato voziček, 400—500 kg nosilne teže in trgovski voziček lakiran. J. Stanjko, Jugoslovanski trg 3. 670 2-1

Poznana oseba, katere je 25 aprila pri večerji v sobi abonentov gostilne g. Vlahoviča pomotoma zamenila svoj dežnik s tujim, se prosi, da ga priinese v svrhu zopetne zamenjave natekarici iste gostilne. 671

Proda se stenski telefon. Naložitev pove uprava.

Več tesarjev

in tesarških predelavcev sprejme takoj IVAN ZAKOTNIK, mestni tesarški mojster, perna žaga, Ljubljana, Dunajska cesta 46. 649 6-4

Velika razprodaja

v zalogi se nahajajočega blaga po jako nizki ceni, se vrši radi predelave podjetja od 2. do 20. maja pri

J. LETONJA

Maribor

Aleksandrova cesta št. 23.

661 3-2